

Zou ons nieuws er anders uit kunnen zien?

(1) Ik kan het me amper nog voorstellen, maar er was een tijd dat ik een heel belangrijk ochtendritueel had. Ik maakte lekkere koffie voor mezelf, zocht een fijn plekje in huis uit en sloeg de krant open. Als die eens niet was bezorgd, was ik in een slecht humeur. Ik las de krant zowat van a tot z, en als ik hem uit had, kon de dag beginnen. Op zaterdag duurde dit ritueel langer, want de kranten waren veel dikker en ik had ook meer tijd.

(2) Dat ritueel heeft lang geduurd, maar het is voorbij en niet alleen omdat ik, uit bekommernis om het milieu, de papieren krant heb opgezegd en digitaal doorga. Ook omdat de hoeveelheid verschrikkelijk nieuws niet meer te verwerken is. Ik schreef er een jaar geleden over, omdat ik toen ook somber werd door de ellende die over ons wordt uitgestort, onophoudelijk en met bakken vol. Toen dacht ik nog dat het genoeg zou zijn om je voor dat nieuws af te sluiten en een zogeheten nieuwsmijder te worden. Daar zijn er veel van: 38 procent van de Nederlandse volwassenen mijdt actief het nieuws en dat aantal groeit gestaag. Zeker onder jongere mensen.

(3) Maar dat is niet zo makkelijk: er is toch een bijna onbedwingbare nieuwsgierigheid naar de wereld en wat daar allemaal gebeurt. Het is heel moeilijk om je terug te trekken uit de maatschappij en als kluizenaar te leven. Met enige moeite kan ik de krant laten voor wat hij is, anderen doen dat niet en vertellen maar al te

graag wat er nu weer allemaal mis is.

(4) En als de narigheid niet via de krant of via vrienden en collega's tot je komt, dan zijn de sociale media er wel als de kippen bij om je op de hoogte te houden. Sinds het fenomeen *breaking news* – zoals meer narigheid uit Amerika – ook hier bestaat, is de nieuwsangst alleen maar erger geworden. Net ben je bekomen van de ene ramp, of – *breaking!!!* – daar heb je nummer twee al.

(5) Wat moet ik met nieuws over verschrikkelijke oorlogen, misdaden, ongelukken, hongersnood, klimaatrampen, armoede, smeltende gletsjers, stijgende zeespiegels? Ik kan er niets aan doen en begin toch elke dag met een somber en moedeloos gevoel. Zelfs alleen koppen lezen kan al leiden tot een ellendig gevoel, de zogeheten *headline stress disorder*, een kwaal waar ik vroeger hard om zou hebben gelachen, maar die me nu totaal voorstelbaar voorkomt. Zo neerdrukkend is het allemaal wel.

(6) Wat te doen? De Amerikaanse columnist Amanda Ripley stelde zich onlangs ook die vraag. “Ik lees het nieuws niet meer – ligt dat aan mij of aan het nieuws?” Zij deelt mijn mening dat de mens niet gemaakt is om 24/7 een stortvloed aan gruweligheden over zich heen te krijgen. Dat kunnen we niet aan, dus de berichtgeving over al die gebeurtenissen moet anders, de menselijke maat moet terug.

(7) Dat doe je niet door weg te kijken en ook niet door wanhopig op zoek te

85 gaan naar leuk en opbeurend
nieuws, maar dat doe je volgens
Ripley door in de berichtgeving op
drie aspecten te letten: dat geldt voor
de schrijver én voor de lezer.

90 **(8)** Lukraak ellende doorgeven is niet
genoeg, al is het wel zo makkelijk. In
elk bericht moet hoop zitten, want
zonder dat gevoel is het leven leeg
en zinloos, en voelen mensen zich
95 machteloos. Daarnaast is
handelingsperspectief nodig. Neem
het verhaal dat ik onlangs schreef in
dit blad, over burgers die landbouw-
grond kopen om te verduurzamen.
100 Eén van de geïnterviewden zegt dat
juist dat zo mooi is aan die projecten:
ze bieden handelingsperspectief. We
kunnen óók wat doen aan het

klimaat, al is het nog zo bescheiden.

105 En ten slotte noemt Amanda Ripley
het begrip 'waardigheid'. Laat
anderen in hun waarde, ook als je
vindt dat ze onzinnige ideeën
hebben.

110 **(9)** Die drie punten zorgen voor
berichtgeving waardoor boosheid en
wanhoop kunnen leiden tot actie,
waardoor het gevoel van verlam-
mende angst gepaard gaat met
115 optimisme, van hoe het óók kan.
Ripley noemt hoop, handelings-
perspectief en waardigheid als de
voorwaarden om van afschuwelijk
nieuws iets menselijks te maken. Je
120 kunt ook zeggen: geloof, hoop en
liefde.

naar: Liesbeth Wytzes

uit: Elseviers Weekblad, 3 september 2022

Liesbeth Wytzes werkt als redacteur Economie bij Elseviers Weekblad.

De teksten die voor dit examen gebruikt zijn, zijn bewerkt om ze geschikt te maken voor het examen. Dit is gebeurd met respect voor de opvattingen van de auteur(s). Wie kennis wil nemen van de oorspronkelijke tekst(en), raadplege de vermelde bronnen.

Het College voor Toetsen en Examens is verantwoordelijk voor vorm en inhoud van dit examen.